

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 05.11.1970, sp. zn. 3 Tz 89/70, ECLI:CZ:NS:1970:3.TZ.89.1970.1

Číslo: 28/1971

Právní věta: Pri rozkrádaní, krádeži a iných majetkových deliktoch treba pri ustalovaní výšky škody vychádzať z tržnej (maloobchodnej) ceny veci, ktorá je predmetom útoku, a to v čase spáchania činu. Pokiaľ je hodnota veci alebo výška škody znakom skutkovej podstaty trestného činu (prečinu), nemožno prihliadať na ďalšie škodlivé následky činu, napr. na náklady na dopravu odcudzenej veci a na miesto činu a pod. Túto ďalšiu majetkovú škodu, pokiaľ je v príčinnej súvislosti so skutkom, ktorý je predmetom konania, však hodnotí súd pri stanovení stupňa nebezpečnosti činu pre spoločnosť (§ 3 odst. 4 Tr. zák.) a poškodený ju môže uplatňovať voči obžalovanému v adhéznom konaní.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 05.11.1970

Spisová značka: 3 Tz 89/70

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doručování, Krádež, Příčinná souvislost, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Škoda

Předpisy: 140/1961 Sb. § 3 odst. 4
§ 132 150/1969 Sb. § 3 odst. 1 60/1961 Sb. § 35 odst. 1
§ 16 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 28/1971 sb. rozh.

Pri rozkrádaní, krádeži a iných majetkových deliktoch treba pri ustalovaní výšky škody vychádzať z tržnej (maloobchodnej) ceny veci, ktorá je predmetom útoku, a to v čase spáchania činu. Pokiaľ je hodnota veci alebo výška škody znakom skutkovej podstaty trestného činu (prečinu), nemožno prihliadať na ďalšie škodlivé následky činu, napr. na náklady na dopravu odcudzenej veci a na miesto činu a pod.

Túto ďalšiu majetkovú škodu, pokiaľ je v príčinnej súvislosti so skutkom, ktorý je predmetom konania, však hodnotí súd pri stanovení stupňa nebezpečnosti činu pre spoločnosť (§ 3 odst. 4 Tr. zák.) a poškodený ju môže uplatňovať voči obžalovanému v adhéznom konaní.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR z 5. 11. 1970, [3 Tz 89/70.](#))

Na sťažnosť pre porušenie zákona, ktorú podal minister spravodlivosti SSR, zrušil Najvyšší súd SSR rozsudok Okresného súdu v Lučenci z 31. októbra 1969 sp. zn. 1 T 157/69, ktorým bol obvinený J. K. uznaný vinným z trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. a) Tr. zák. a odsúdený na trest nápravného opatrenia v trvaní dvoch mesiacov so zrážkou 10 1dmeny za prácu. Vec prikázal Okresnému súdu v Lučenci na nové prejednanie a rozhodnutia.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom Okresného súdu v Lučenci z 31. októbra 1969 sp. zn. 1 T 157/69 bol obvinený J. K., uznaný vinným z trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. a) Tr. zák., za ktorý mu bol uložený trest nápravného opatrenia v trvaní dvoch mesiacov s 10 zrážkou z odmeny, patriacej mu za prácu, a okrem toho bol zaviazaný, aby zaplatil poškodenému podniku Okresnej správe ciest v Lučenci škodu v sume Kčs 1053,-.

Podľa zistenia okresného súdu obvinený K. uvedený trestný čin spáchal tak, že v noci na 27. augusta 1969 zo štátnej cesty medzi osadami Havrilovo a Ďurkovna v blízkosti miesta zvanom Šári odcudzil dva sudy dechtovej emulzie vo váhe 400 kg na škodu Okresnej správy ciest v Lučenci v sume Kčs 1053,-.

Tento rozsudok sa stal právoplatným 19. marca 1970.

Proti tomuto rozsudku podal minister spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky 3. septembra 1970, teda v 6mesačnej lehote uvedenej v § 272 Tr. por., sťažnosť pre porušenie zákona.

Najvyšší súd SSR preskúmal v zmysle § 267 Tr. por. správnosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že napadnutým rozsudkom bol porušený zákon.

Podľa § 2 odst. 5 Tr. por. všetky orgány činné v trestnom konaní sú povinné postupovať tak, aby bol zistený skutočný stav veci a pri svojom rozhodovaní z neho vychádzať. Sú povinné s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace proti obvinenému i okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a vykonávať v oboch smeroch dôkazy, nečakajúc na návrh strán.

Podrobnejšiu úpravu, čo sa má dokazovať, obsahuje § 89 tr. por. Podľa tohto zákonného ustanovenia (odst. 1 písm. e) treba v trestnom konaní dokazovať aj okolnosti umožňujúce určiť povahu a výšku škody spôsobenej trestným činom.

Týmito ustanoveniami sa okresný súd dôsledne neriadil.

Skutkové zistenie okresného súdu, že obvinený K. v noci 27. augusta 1969 ukradol na úkor Okresnej správy ciest v Lučenci dva železné sudy dechtovej emulzie vážiace 400 kg zo štátnej cesty medzi osadami Havrilovo a Ďurkovka v katastri obce Kokava nad Rimavicou, je správne a v súlade s vykonanými dôkazmi. Nedostatočne je však podložené skutkové zistenie okresného súdu, že touto krádežou spôsobil obvinený uvedenému podniku škodu v sume Kčs 1053,-. Pri zisťovaní tejto skutočnosti okresný súd vychádzal len z prípisu Okresnej správy ciest v Lučenci z 12. 9. 1969 č. 869/1969, o uplatnení náhrady škody, podľa ktorého sa uvedená suma skladá z týchto položiek: dechtová emulzia Kčs 260,-, dva benzínové sudy Kčs 400,-, dopravné Kčs 62,-, mzda robotníkov Kčs 214,- a réžia (45 z hodnoty Kčs 269,-) Kčs 117,-.

Pri rozkrádaní, krádeži a iných majetkových deliktoch treba pri ustalovaní výšky škody vychádzať z tržnej (maloobchodnej) ceny veci tvoriacej predmet útoku, a to v čase spáchania činu. Pri posudzovaní otázky, či ide o trestný čin alebo prečin (pri činoch spáchaných pred 1. januárom 1970 – či ide o previnenie) z hľadiska danosti formálnych znakov skutkovej podstaty nemožno preto

prihliadať k sume, ktorú si vyžiadala napríklad doprava páchatelom ukradnutej veci na miesto činu a ani ďalšie iné majetkové ujmy poškodeného. Všetky tieto majetkové ujmy nie sú totiž cenou veci tvoriacej predmet útoku.

To však nevylučuje, aby uvedené ďalšie majetkové ujmy poškodeného tvoriace škodlivý následok činu, boli hodnotené ako jedno z kritérií stupňa nebezpečnosti činu páchatela pre spoločnosť z hľadiska výmery trestu (pozri § 3 odst. 4 a § 31 odst. 1 Tr. zák.).

Toto stanovisko nevylučuje ďalej ani to, aby boli v adhéznom konaní uvedené ďalšie majetkové ujmy poškodeného, ak sú v príčinnej súvislosti so spáchaným činom, považované za škodu, za ktorú je možno požadovať náhradu podľa občianskeho zákonníka alebo zákonníka práce, prípadne iných právnych predpisov o náhrade škody spôsobenej trestným činom (prečinom).

V danom prípade nebolo možné zisťovať výšku škody poškodeného podniku, t. j. výšku maloobchodnej ceny ukradnutej dechtovej emulzie s dvoma železnými sudmi, ani výšku ďalšej škody plynúcej z krádeže obvineného, len z prípisu poškodeného podniku o uplatnení náhrady škody, ale aj ďalšími dôkaznými prostriedkami.

Po objasnení hodnoty emulzie a sudov mal okresný súd uvažovať o tom, či čin obvineného nenapĺňa iba znaky previnenia proti socialistickému majetku podľa § 35 odst. 1 zák. č. 60/1961 Zb. V rámci tohto zákonného ustanovenia mal svoje úvahy sústrediť aj na to, či nemožno použiť druhú alineu odst. 1 tohto § -u, t. j. či bez ohľadu na výšku škody nemožno čin obvineného hodnotiť ako trestný čin podľa § 132 odst. 1 písm. a) Tr. zák. pre opätovnosť činov proti majetku alebo pre osobitnú zavrhnuteľnosť činu obvineného z iných dôvodov.

Uvedené úvahy sú aj dnes po nadobudnutí účinnosti zákona č. 150/1969 Zb. o prečinoch opodstatnené so zreteľom na § 16 odst. 1 Tr. zák. Podľa tohto ustanovenia sa trestnosť činu posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatela priaznivejšie.

Keďže v danom prípade obvinený spáchal čin 27. augusta 1969, prichádza do úvahy jeho hodnotenie z hľadiska previnenia podľa § 35 odst. 1 zák. č. 60/1961 Zb. a z hľadiska prečinu podľa § 3 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Zb. Ak súd dôjde k záveru, že čin obvineného v čase jeho spáchania bol len previnením, prichádza do úvahy zastavenie trestného stíhania uznesením podľa § 223 odst. 1 Tr. por. pre zánik trestnosti činu premlčaním (pozri § 11 odst. 1 písm. b) Tr. por.). Ak však súd dôjde k záveru, že čin obvineného v čase jeho spáchania bol trestným činom, prichádza do úvahy hodnotenie činu ako prečinu podľa § 3 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Zb.

Bude preto treba, aby okresný súd doplnil dokazovanie na výšku škody spôsobenej činom obvineného a riadiac sa uvedeným právnym názorom znova o vine obvineného rozhodol.